

פרטיכל מס. 2/ 1950
מישיבת ועדת הכספים,

ביום ד', כח' סיון תש"י - 14.6.50.

נוכחים:

היו"ר ד. צ. פנקס;
פ. נפתלי;
ד"ר א. גרנות;
א. ס. בניחובסקי;
ד"ר י. בדר;
י. אפרתי;
א. הרצפלד;
י. רוקח;
א. בן-אליעזר;
א. אליסר.

מוזמנים:

ס. פרטיץ (לחלק מהישיבה).

ט. זגניד - מטעם האוצר;
ס. ספינק - מטעם האוצר;
כ. אילון - מזכיר הועדה.

סדר היום:

- א. טכון ותיקים;
ב. הדיון על התקציב - הוצאות -
מסדר החנוך והתרבות;
ג. פניית ועדת החנוך והתרבות לוועדת
הכספים;
ד. הדיון על התקציב - הוצאות -
מסדר החקלאות;
ה. הדיון על התקציב - הוצאות -
המסדר לנפגעי המלחמה;
ו. הדיון על התקציב - הוצאות -
מסדר המסחר והתעסיה;
ז. הדיון על התקציב - הוצאות -
מסדר האספקה והקצוב.

הישיבה נפתחה בטעה 09.20.

א. שכונות ותיקים:

י. רוקח: הועדה החליטה שהעיריות תוכלנה לקבל את ההלוואות לגבי שכונות התיקים באופן יסיר. פנה אלי מר ספיר ואמר שטר האוצר אינו מסכים לתת את ההלוואה כפי שהוחלט.

הי"ר ד. צ. פנקס: אחרי שנתקבלה החלטת הועדה, הודעתי עליה לשר האוצר. שר האוצר כתב לי מכתב בתשובה למכתבי. (קודא את המכתב). הוא מתנגד לסתן הלוואות לעיריות באופן יסיר לטעם שכונות ותיקים.

ד"ר א. גרנות: לפני שהחלטנו בענין זה, שאלתי מי יהיו בעלי-הבתים, העיריות או הסוכרים. נאמר לי שהבעלות תהיה בידי העיריות. אם אינפורמציה זו שקבלתי נכונה היא, הרי יש להעמיד את שר האוצר על טעותו, כי הערתו איננה במקומה. אולם, אם הבעלות על הבתים לא תהיה בידי העיריות, הרי שר האוצר צודק.

הי"ר ד. צ. פנקס: העיריה בונה שכונה שלמה; בחלק היא תסכים את הבתים, ובחלק היא תסכור אותם. לא ראיתי התנגדות להסליץ על כך שיתנו את הכסף לעיריות באופן יסיר, ואינני טבור סדרך זו תהיה פחות בטוחה, אם כי לבנק יש קרן לביטוח. שר האוצר טוען שכבר מאוחר, מכיון שחילקו את הכסף לבנקים. לכן אני מציע שב"כ העיריות ינהלו מו"מ עם שר האוצר, כי אינני סבור שהועדה יכולה לפעול יותר בענין זה.

ד"ר א. גרנות: לו הייתי יודע בישיבה הקודמת שבחלק מוכרים את הבתים, ושהבעלות אינה בידי העיריות בסלמות, לא הייתי מצביע בעד ההצעה להעביר את הכסף באופן יסיר דרך העיריות. ההחלטה נתקבלה ע"י נתונים בלתי נכונים.

הי"ר ד. צ. פנקס: העיריה חייבת למכור אם מיטהו רוצה לקנות. קבענו שבדרך כלל המסתכן הוא בעל הרכוש אחרי שהוא מסלם את הכסף.

פ. נפתלי: שר רוקח אומר שבדרך כלל אי אפשר למכור את הבתים; שר פנקס אומר שהעיריה חייבת למכור אותם. אינני מבין מדוע היא חייבת למכור. המחשבה היתה שהעיריה היא בעלת הבתים. אפשר למסור את הבתים אחרי שפסלמים את ההלוואה.

הי"ר ד. צ. פנקס: מתוך הנחה שכל הבתים הם לעת עתה בידי העיריה, עד שהמסתכנים יסלמו את הכסף כדי להיות בעלי הבתים, המלצנו להסכים לבקשת מר רוקח. מאחר ששר האוצר אומר שהכסף חולק, אני מציע שהעיריות תנהלנה אתו מו"מ באופן יסיר.

י. דוקח:

אנשה לעסות זאת, אולם, אם לא אצליח,
אפנה טוב לועדה.

ס י כ ו ט :

הוחלט שהעיריות תנהלנה מו"ס עם סר האוצר
באופן יטיר בענין ההלוואות לטכונן ותיקים

דרך העיריות.

ב. הדיון על התקציב - הוצאות - מסדר החנוך והתרבות:

היו"ר ד. צ. פנקס:

אנו עוברים לדון בתקציב מסדר החנוך.
קבלנו את ניתוח ההפקסים בהסוואה לסנה
הקודמת. חסרה לנו הפעם הסתתפות הסוכנות היהודית בתקציב החנוך;
גם בשנה הקודמת לא הסתתפה הסוכנות היהודית בתקציב זה אלא במסך
חצי סנה. בתקציב זה יטנה הגדלה של 713,000 ל"י. הסורים דורשים
להגדיל את מסכרותיהם. הממשלה קבעה שהיא מסתתפת בתקציב הסורים
בסמוצע ב-40% בערך. הגדלת מסכרות הסורים תדרוס תוספת של כמיליון
ל"י; סכום זה אינו כולל את בני הילדים מגיל 5. אם נאשר את התקציב
כמו שהוא, נצביע נגד הגדלת מסכרות הסורים. אחרת, עלינו לסנות את
הסכום.

ד"ר א. גרנות:

אני מציע להקטין את התקציב הזה ב-300,000
ל"י, אפילו אם הקטנה זו תגרום לסנוי
בחוק לסוד חובה. אנו הצבענו נגד החוק ללסוד חובה, כי ידענו שהוא
נתקבל בלי טום חטובים מספיקים. טום דבר אינו יכול לחייב אותנו
לעסות דברים נחסוניים. אין בכוח המדינה למלא את חוק לסוד חובה,
ויש לעסות את הדברים האלה בהדרגה. אני טוכן לסנוי החוק, בקסר
לגיל הילדים, למספר הכתות ולסמפון. ברגע האחרון הכניסו לחוק כתה
אחת של בני הילדים, ללא כל מחסנה.

היו"ר ד. צ. פנקס:

אלה טעטו זאת, רצו להוכיח טחוק חנוך
חובה אינו ניתן לכיצוע.

ד"ר א. גרנות:

התקציב של אגף התרבות מצטרף כמעט לחצי
מיליון ל"י. אינני יודע בדיוק מה עושה
האגף הזה. אינני יודע אם עבודת האגף הזה היא כ"כ חיונית, טאין
אפשרות לדחותה. אני סבור שבאגף זה אפשר למצוא חלק מההפחתה טאני
מציע.

ד"ר י. בדר:

אני מציע להקטין את התקציב הזה ב-50,000
ל"י. נוסף לכך, אני מציע לצמצם בטעיפי
האדטיניסטרציה ב-250,000 ל"י, ולהוסיף 200,000 ל"י בטעיף הקצבות
לעיריות. אין לי זכות לקרוא ספר, אם בגלל הזנחת המדינה, ילו אינו
יכול לקרוא ולכתוב. אין ערך לעליה המדינית, אם הילדים הבאים ארצה
לא ידעו קרוא וכתוב. ההבדל בין חיילינו לבין חיילי האויב הוא
זה שחיילינו הרבה יותר מתורבתים מחיילי אויבינו.

מוכרחים להעלות את מסכרות הסורים. הפקח
הצעיר ביותר במסדרו של ד"ר יוסף סקבל מסכורת יותר גבוהה מזו ססקבל
טורה שמלמד עסר טנים. אני מצפה להצעה להגדלת מסכרות הסורים.

אם יהיה צורך בתקציב נוסף אח"כ כסתבוא ההצעה, תוכל הממשלה לדרוש מאתנו תקציב נוסף. אני נגד הגדלת התקציב לפני הגדלת מסכורות המורים, כיון שאם נגדיל כעת את התקציב, ישתמשו בכסף לצרכים אחרים, ואח"כ ידרשו להוסיף טוב.

א. בן-אליעזר: בכמה עולה לנו שיטת הזרמים, יותר משהיה עולה לנו חנוך אחיד?

היור' ד. צ. פנקס: בערים הגדולות ובמקומות המאוכלסים ע"י תושבים רבים, לא יחסוך החנוך האחיד כמעט דבר, כי הכתות סליאות בין כך. במקומות של ההתייחסות יכול להיות הבדל. יתכן שאי אפשר יהיה לתקן עם הרבה ע"י חנוך אחיד, בגלל המרחקים. התשובה לשאלתו של מר בן-אליעזר תלויה בבדיקה גיאוגרפית מדויקת. הגב' פרסיץ אומרת שיטתו מספר מסויים של כיתות שאינן סליאות. אולם, על פי מספר זה אי אפשר ללמוד דבר, כי אינני יודע היכן צמצאות הכתות האלו.

בתל-אביב ערכנו טחקר על מספר הילדים בכל כיתה. הכתות של הכלליים כוללות 42 ילד; הכתות של "המזרחי" כוללות 40 ילד; הכתות של העובדים כוללות קצת יותר מ-30 ילד; והכתות של אגודת ישראל כוללות 20 ילד. הממוצע העירוני הוא גבוה בדרך כלל.

א. בן-אליעזר: אינני יכול לקבוע מספר, אולם לא אטעה אם אומר ששיטה זו עולה לנו בסכומים ניכרים. הצעת ד"ר גרנות להוריד מתקציב החנוך 300,000 ל"י, גם אם הדבר יעלה לנו בסכומי חוק חנוך חובה, מראה שיש לעשות את החישוב הכספי בקטר לזרמים. הקטון בסטח זה יכול להיות גדול. עומדת השאלה, מהו הקורבן שכדאי יותר להביא, הפחתת היקף הילדים שבקטר אליהם ישלל החוק, או הויתור על הזרמים, או אפילו הפחתת הזרמים. לכן נדרוש את סנוי החוק ללמוד חובה, מבחינה כספית. הסכומים המוצגים כעת על הזרמים הסונים, ע"י הממשלה, ע"י העיריות וע"י הזרמים והמפלגות, הם גדולים מאוד; בשנה הבאה, עם גידול העליה ועם גידול מספר הזרמים, יגיעו הסכומים האלה לידי אבסורד. כדאי היה למנוע את הדבר כבר עכשיו. יתכן שלא נדרוש להפחית את תקציב החנוך, אולם נדרוש שינויים מסעיף למעיף, על בסיס של בקורת על חוק חנוך חובה מבחינה כספית בקטר לזרמים.

א. הרצפלד: תקציב זה מביא אותי לידי דאגה. אני מטכיים לקצוצים וקסוצים, כי אין לנו ברירה. כרגע אין בכוחנו לשנות את חוק למוך חובה, ולא נוכל לשנותו כיום הועדה הזאת. היות ואנו עוסקים כעת בקריאה ראיונה, אפשר להשאיר את ההצעות לקריאה שניה. עדיין לא שמענו מטר האוצר מה המצב בקטר למסכורות המורים. אני מבין שנוסיף על המסכורות האלו. אינני מעוניין כרגע להביע את דעתי. התקציב הזה יוגדל ע"י תוספת גלויה, שבאה בעקב הפסקת הסתתפות הסוכנות היהודית ב-400 אלף לירה. האם התוספת המוצעת בתקציב החנוך כוללת את הגדלת מסכורות המורים ואת הגסטת חוק חנוך חובה? באיזו טיבה יש אפשרות לתת הסברה אם סכום זה כולל את שני הסעיפים האלה או לא? אם הסכום אינו כולל את שני הסעיפים, אקבל כל הצעה לקיסוצים; כרגע זה איננו יודעים מה בקטר לשני הסעיפים האלה, ולכן אינני רוצה להביע עוד את דעתי.

י. אפרתי: לפנינו טונח תקציב שעלינו לדון בו. אינני יודע מה בענין מטכורות המורים; בענין אין כל החלטה כרגע. אין אנו דנים כרגע על חוק חנוך חובה או על הזרמים, כי אם על התקציב שלפנינו. אין מה לדבר על תוספות. את מידת הקיצוץ נוכל לקבוע בהתאם ליכולת. כל השאלות החרות מלבד התקציב אינן נוגעות לנו כרגע.

י. רוקח: אי-אפשר לא לדבר על החנוך, כשאנו דנים על תקציב זה. אני מסטער על כך שחברי מפלגת פועלי א"י אינם מדברים בענין זה. הם צריכים לעמוד על הדברים לא פחות מאתנו, מאחר שהם אחראים בעד התקציב ולא אנחנו.

התקציב הזה מסלה, לא רק את חברי הכנסת, כי אם גם ובעיקר את הצבור. זה אינו תקציב שיש בו תוכן. אי-אפשר לקבל חוק ולהטיל על אחרים את החובה. אם המדינה רוצה לקחת את בצו חוק חנוך חובה על שכמה - בנקמה, אני מסכים לכך. שר החנוך הודיע שהוא מסכים לכך. הייתי רוצה ששר החנוך יבוא לפני הועדה, ולא ועדת החנוך. גם בערים יש הוצאות מיוחדות נוספות בקשר לזרמים, ואני חולק על דעתו של היו"ר בענין זה. גם לו היינו יכולים לחסוך 20 כיתות, היינו חוסכים 20,000 ל"י. במקומות הקטנים יש כמות כמעט ריקות, ובאותו זמן יש שם ארבעה זרמים וארבעה מנגנונים. הגב' פרטיץ אמרה לי שביטול שיטת הזרמים יכולה לחסוך למדינה 1,600,000 ל"י; אפילו אם נקח את החצי, גם 800,000 ל"י שהוויים סכום ניכר.

לו היו במ"מ מפר בטידה מספקת, היה הדבר עוזר לנו בהרבה, כי היינו יכולים להכניס יותר ילדים לכתה. יש לבנות בתי ספר רבים, ואין לקחת סורה בעד כל עשרים ילד.

התקציב הזה אינו ריאלי לגבי מספר הילדים בתסי"א. אין כל התאמה בין הצרכים לבין הסכום שכוסיפים לרשויות המקומיות.

הועדה צריכה להעיר לממשלה כי בתנאים כאלה היא אינה סוצאלת אפטרות להגשים בסנת תסי"א את הסעיף הזה. כל אחד מסיל את החובות על הסני, והסוף יהיה שלא יהיו לא בתי ספר ולא גנים, אם לא יתקנו את התקציב. יש צורך להוסיף לתקציב זה עוד חצי מיליון ל"י.

ישנה החלטת הממשלה בקשר להעלאת מטכורות המורים - אני רוצה לתקן את אלה שאמרו שעדיין לא נתקבלה ההחלטה. הממשלה החליטה שהמטלות הנוספים יהיו ריטוראקטיביים, שהראשון בינואר. הצעת הממשלה לגבי המורים מטנה בקה"ל למיליון ל"י. לדעתי היתה הצעת שר זגבי הגיונית, אולם, היא לא נתקבלה. כעת מתנהל סו"ס בין הממשלה לבין המורים על הסכומים. את המעמסה הזאת רוצים להטיל בחציה על הרשויות המקומיות. יש לזכור שזמני תקציב החנוך הם שונים מהזמנים הרגילים לגבי תקציבים אחרים; התקציב הזה הוא לידתר מטנה.

על הממשלה לתקציב לפחות חצי מיליון ל"י למקומות, מיליון ל"י לגנים, ו-600,000 ל"י לפחות להגדלת המטכורות.

בקשר לתרבות, אני בעקר בעד הקניית הלשון העברית, עם מידה מסוימת של מסורת. משרד התרבות התפסס על דברים רבים. המחלקה הזאת מזמינה אנשים מחו"ל; שולחת מסלחות להסתלם, יש לה קרנות טובות וכו'. אני צריך להציע ילדים, ואני חושב שאפשר לחכות עוד 3 שנים כדי לפאר אותנו בכל מיני דברים משר התרבות מתפעל מהם, נסיט בהם נסמה יתירה. אני מציע קיצוץ גדול בגוף התרבות, וטעיקר פעולת האגף תהיה בקשר להקניית הלשון.

א.מ. גנחובסקי:

הייתי מציע שנטמע פרטים בעניני התרבות.
המדינה תקציבה 65 אלף לירות לשנה לתאטרונים,
ואין לצבר זה פירוש. צריכה להיות פרופורציה בסכומים שמקציבים
לתרבות. אינני מבין סעיפים רבים. יש תמיכות ויש קרנות. ישנה
קרן הייר לתמיכה ליוצרים. האם זה תקציב פרטי של הסר? מי מפקח על
זה מה פירוש, קרן לאכסניות נוער? האם זה צריך להיות במסדר
התרבות? מה עושה המחלקה לקשרי תרבות עם חוץ-לארץ? מה פירוש
כינוסים בינלאומיים לכל אנשי המסדר? יש עוד סעיפים רבים שאינני
מבין אותם, ואני מבקש הסברים עליהם. מדוע עולה תכנית למורים
1.200 ל"י? מה פירוש, מרכזי הוראה במחנות? אני טבור מסעיף זה
של, מרכזי הוראה במחנות וביטובי העולים" הוא נגד החוק של הכנסת.
החלט בפירוש סדין המחנות כדין החנוך כולו. מה פתאם כתות חדשות?
זהו רצון להכניס בדרך אחרית תרבות חפשית למחנות של אנשים דתיים,
מה פירוש, אולפנים ללמוד אינטנסיבי במחנות וביטובים? מדוע
הסעיף, חכמי לסוד" מופיע באגף התרבות דוקא? אני רואה סעיפים:
הצבות ליטובי העולים" וכו'. כאן תהיה מלחמה עד כלות הנפש מצדנו.
היהדות הדתית תתגונן נגד אלה שירצו להגניב בדרך אחרית תרבות
חפשית למחנות העולים. אם מקציבים סכומים לאגף התרבות, צריכה להיות
פרופורציה צודקת. הכנסת קבעה שהחנוך אצל תמיכנים צריך להיות דתי.
אי-אפשר, מתוך תקציב כזה, להקציב רק 20 אלף לירות ללמוד תורני.
לא נעבור דרך אגב על דברים אלה שבהם תלוי עתיד התרבות של העליה.

א. בן-גליעזר:

מה פירוש: "כתבי עם לבתי תרבות"?

י. רוקח:

מה פירוש סעיף המסנה "הפחתות - השתתפות
הלומדים והרשויות המקומיות" - 60 אלף ל"י?

הי"ר ד.צ. פנקס:

"כתבי עם" פירוש עתוננים.

השתתפות הלומדים והרשויות המקומיות -
פירוש תמיכות שהעיריה נותנת ללומדים, שכר הלימוד שהלומדים האלה
מסלמים, הם מסלמים סכומים מסויימים.

נכון שתקציב זה הוא הקיפה ביותר, ראשית,
מסום שהוא לא הביא בחשבון את הסינויים של הגדלת מסכורות הסורים
ואת ביצוע חוק לסוד חובה. או שהממשלה תציע הגדלת סכומים בהתאם
לחוק, או שיבטלו את החוק. אני חסיד של חנוך אחיד בשתי סגמות,
דתית ובלתי-דתית, בתנאי שיהיה שוויון בין שתי הסגמות, ולא תהיה
סגמה אחת בעלת ערך יותר גבוה מהשניה. לפי מספר הילדים ולפי
הצרכים יקציבו סכומים לפני הזרמים, אולם בשוויון. אם לא יהיה
שויון זה, אני מוכן לחום בקטר לחנוך הדתי בתוך הזרמים. היטוב
עומד בפני פרובלימה גדולה וקשה. היה לנו צביון מסויים ורמה
מסוייכת של למורים. נכנסים אנשים מן החוץ בעלי רמה אחרת, ועלינו
להגיע לאמלגמא של היטוב.

א. אליסר:

העליה החדשה עומדת ברמה תרבותית נמוכה
פאר - ואין לפחד להגיד זאת. יש הבדל
של 100 שנה בין זרח ומערב, והזרמים רק מזיקים. דבר זה יתגס
במדינה.

הי"ר ד.צ. פנקס:

היו לאנשים מושגים טובים. מסדר התרבות
והחנוך נכשל עד עכשו. תפקידו קשה מאוד,
והוא לא הצליח להתגבר עליו. אנו רוצים תקציב אמת ולא תקציב של
אטליות. אני בדעה שאי-אפשר להסיל הכל על הממשלה, וגם העיריות
צריכות לשאת בעול כבד במטלת החנוך. אני מוכן להוסיף מסיים על
התושבים כדי לשאת בעול הזה. בטווח הזמן נוכל להגיע לטטביליזציה
של היחסים בין הממשלה והעיריות בענין החנוך, וכל עיריה תדע כמה
היא תוכל לקבל מהממשלה, ומה הכסף שהיא תצטרך לפצוא בעצמה.

בעניני התרבות יש גישושים רבים. מר
זור הוא בעיקר מר התרבות; בקשר לחנוך הוא אינו צריך לעבר תכנית;
הוא היה צריך לפקח על האדמיניסטרציה של המידר, אולם, יצא כל
הערותי אל האיס, הוא אינו אדמיניסטרטור טוב. לא יתכן שמסדר
ישלח פקודות בלי אסמכתא חוקית. אני מקווה שנקבל את החוסר של
ועדת החקירה, כי במדינה דמוקרטית דקונסט כזה אינו סדר. האנשים
במסדר התרבות לא הבינו את תפקידם. היתה תקופה של מעבור;
בהחלה היתה מחלקה קטנה, והיא קבלה כספים כדי להכניס תרבות
למחנות. המחלקה התחילה בהכנת זמרים למחנות, ובהצגת הרקודים
הארץ-ישראלים לפני העולים. דברים כאלה הרשו את המוסר של אנשי
המחנות.

רשום בתקציב שכונות של 120 אלף ל"י
מהשוכנות היהודית. השוכנות היהודית הן היחידה שלא תקבל, ודבר
זה מחייב את מחיקת הסעיף.

יש בזבזן רב במסדר החנוך. שולחים הזמנות
על ביר יקר להופעות ספורט ולדברים דומים, פעמים אחדות לטותו
דבר. שולחים הזמנות בשם המסדר לקונצרטים סטנדיים. מסדר החנוך
אינו צריך להתחרות עם עורכי הקונצרטים, ואינו צריך לסדר קונצרטים.
לא היו צריכים לשלוח למחנות העולים אמרוקאיים והתימנים מדריכים
וטריכות של המוסר הצעיר, כדי להקנות לעולים אלה גבת אחת את
התרבות המתקדמת של המוסר הצעיר. הם דווקא. די לתרבות זאת,
והדבר עלול להזיק למוסר בקרב העולים.

לא יתכן, בתקציב של 500 אלף ל"י לתת רק
20 אלף ל"י לתרבות תורנית; דבר זה אינו מראה על יחס רציני של
המסדר. אני סבור שיש לקצץ את תקציב אגף התרבות.

פ. נפתלי: אני מצטער על צורת הויכוח הזה. בסעיפים
הקודמים מדברנו עליהם, דברנו על הסבלנות
הכספיות, והיו הצעות לצמצום. ההצעות לצמצום בקשר למסדר החנוך,
נוגעות לעצם תוכן הפעולה. לדעתי, אם אנו רוצים להתזכח על תוכן
העבודה, צריך להסצא כאן נציג המסדר.

היו"ר ד.צ. פנקס: שאלו אותי אם להזכין את נציג המסדר,
ואסרתי שכונות.

פ. נפתלי: מר רוקח אמר שחברי הפלגת פועלי א"י שותקים.
אני חושב שטוב ששותקים, ונותנים מקום
לחברי האופוזיציה לדבר. אולם מה אין מי שיגן על עניני המסדר.
אין מי שיטביר סעיפים טובים. בעית החנוך היא טובכת, וידוע
שהקואליציה אינה קואליציה בשאלה זאת. אינני האיש המוסמך להגן
על דברי התרבות, והיה צריך מישהו מהמסדר לעשות זאת. אני סבין
את הטענות נגד בזבזן ביר, אולם אינני מסכים שנחליט בקשר לכיוון
הרוחני של עבודת מחלקת התרבות. אני מבקש שהויכוח יהיה בנוכחות
מישהו שיכול להטיב לשאלות.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני מקבל את הערת מר נפתלי. אין אנו
מסכטים דבר.

ד"ר א. גרנות: הצעתי להפחית את תקציב מסרד זה, ואסרתי שחלק ניכר מההפחתה צריכה להיות באגף התרבות. לא נכנסתי לעצם הדברים, מאחר שהיו"ר דורס בדרך כלל שלא נדחשב בדבורים.

א. אליסר: מאחר שבסופו של דבר נדון על ענין זה עם בא-כח המסרד, אני מציע לקבל את הצעתי של סר נפתלי, ומבקש לרשום אותי לויכוח.

ג. פניית ועדת החנוך והתרבות לוועדת הכספים:

היו"ר ד.צ. פנקס: היו כמה פניות מחברי כנסת בודדים ומועדת הסירותים הצבוריים, אשר בקשו להופיע לפני ועדת הכספים כדי להציע הצעות. לפי התקנות יש לראות לחברי כנסת בודדים להופיע בפני הועדה, להציע הצעות, ולרשום הסתייגויות, בטקרה שהצעותיהם אינן מתקבלות. אין כל תקנה האוסרת מועדות יכולות להופיע בפני הועדה. איננו חייבים לשמוע ועדות או נציגי ועדות. ועדת הסירותים הצבוריים הסמיכה באזני את הצעותיה, ואני אביא אותן בפני הועדה.

אתמול ספעתי שיסנה דרישה שנשמע את נציגי ועדת החנוך והתרבות. אני מציע שנשמע חברי כנסת בודדים. אני מציע לשמוע כעת את הגב' פרסיץ.

ט. פרסיץ: לא אהיה כנה כלפי חברי הועדה, אם אקבל את הצעת סר פנקס. אני מציעת את הסיעות בועדה. יש בין חברי הועדה חלוקי דעות בשורה של סעיפים. דרישת הועדה היא שועדת הכספים תשמע לפחות ארבעה אנשים, כמספר ההסתייגויות. אם תעמדו על כ שהדברים יצומצמו, אססור על כ לועדה.

היו"ר ד. צ. פנקס: קבלת ארבעה אנשים הורגת את אפשרות העבודה שלנו. אנו דחוקים כל כך בזמן. שהייתי מציע להעלות את הדברים על הכתב ולחלקם בין החברים. יו"ר הועדה תקבל אפשרות להסביר את הדברים.

י. אפרתי: אסרנו פעם ססר האוצר מופיע בפנינו ולא ועדות. הייתי שומע ברצון את עניני החנוך, אולם, אם נשמע ועדה אחת, ניצור תקדים מסוכן. אני מציע שנקבל חוסר בכתב.

י. רוקח: אני מציע להזמין את יו"ר הועדה. תקציב החנוך אינו נוטה לתקציבים אחרים, לא רק מפאת התוכן, אלא גם בגלל הזמן, שהוא ארוך בקטר לתקציב זה יותר מאשר בקטר לתקציבים אחרים.

ד"ר א. גרנות: אני רוצה להבין מדוע רוצים לדבר דוקא ארבעה אנשים.

ר"ר י. בדר: כיון שלחברי הועדה הזאת יש דרישות מרחיקות לכת, וכיון שאיני סבור שדרישות אלו תבואנה על סיפוקן, אין לנו דרך אחרת, אלא להקציב סעה לחברי הועדה, ונסמך אותם, ללא כל תקדים. לכל חבר כנסת יש רשות להטמיע את דבריו בוועדת הכספים. את עניני האסה העוברת טמענו פעמיים מסמונה חברות הכנסת.

א. בן-אליעזר: במקום טמונה חברי הועדה, אפשר לסמוע את ארבעת האנשים האלה.

ט. פרסיץ: ארבעת החברים הרוצים להופיע בפני ועדת הכספים הם: יו"ר ועדת המסנה לעניני תרבות; יו"ר ועדת החנוך; חבר שיט לו הסקה מיוחדת ודרישות מיוחדות בקשר לחנוך הערבי; וחבר המיצג את רוב הועדה.

היו"ר ד. צ. פנקס: אני פוחד ללכת לפי התקנות. אם לוועדה יש מה לומר לנו בתור יעדה, אפשר להטיל על יו"ר ועדת הכספים לשמוע את הדברים, ולהביאם בפני הועדה. לא נוכל לקבל מטלחות של ועדות. כל חבר כנסת רשאי להביא הצעה, ואנו חייבים להביאו בפני הועדה. לפני שהוא בא לוועדה, עליו להגיש הצעה תקציבית בכתב. אם ועדת החנוך תעמוד על כך שידברו ארבעה אנשים במסלחת טטעם הועדה, אני מוכן לסמוע את המסלחת ולהטביר את עמדת האנשים לוועדה.

ט. פרסיץ: עניני החנוך הם מטובכים; תקציב החנוך מורכב מזרמים, ובתוכם השפעות טובות - שלא כדומה לכל תקציב אחר. תקציב זה קובע יותר מחיי סעה. בסעה טובים בתקציב זה, יש לתת אפשרות לוועדת החנוך והתרבות להטביר את הבעיות הקטנות הקובעות בתקציב זה הרבה מאד, להביע את דעתה, ואת הסקפות חבריה. הגבילו אותנו בזמן, אבל אל תוסיפו על ההתמרמרות הקיימת בטאלה זו הרגשה של קפוח סכבר קיימת.

היו"ר ד. צ. פנקס: היום לא נוכל לסמוע אף אחד, אולם יתכן שנסמך בטבוע הבא. אין אנו טצביעים היום על תקציב זה; אנו קוראים את התקציב קריאה ראשונה. אנו חייבים לגסור את הקריאה הראשונה היום, כי ביום שני אנו עוברים להצבעות. אם נחליט לקבל את הועדה או לא, נקבל את ההחלטה לפני שנצביע בענין תקציב החנוך.

ד. הדיון על התקציב - הוצאות - מסרד החקלאות:

א. הרצפלד: לאחר הנסיון שהיה לנו בקשר למסרד ראש המטטלה, אני שואל את היו"ר אם לא היה מן הצדק, טביחס לכל סעיף טגדון עליו, ייצג את המסרד מיטהו שיוכל להטיב על טאלות. עבודתנו בצורה זו אינה מספקת ואינה מביאה למטרה.

היו"ר ד. צ. פנקס: לו היה לנו די זמן לדון בתקציב, היינו צריכים לעשות זאת. את התקציב אנו מקבלים מהמטטלה, וטר האוצר הוא המסרד ביננו לבין המטטלה. אני מציע טבעור עכטו בקריאה טטחית של כל הסעיפים, ונראה בקשר לאיזה מהם עלינו להזמין את ב"כ המסרדים.

הפרטים בתקציב סכרד החקלאות, לעומת
התקציב של הסנה הקודמת, מסתכמים ב-300,000 ל"י.

א. אליטר: בנאום בזמן פתיחת הכנסת, הכריז ראש הממשלה על תכנית יעור. נטענו עצים בסנה הקודמת, ועצים אלה דורשים טפול. אינני רואה סעיף מתאים בתקציב. היכן הכסף לטפול בעצים שננטעו?

אני מעוניין לטאול את ב"כ סכרד החקלאות בדבר שיטת מתן העזרה להדרים, וכו'. לכן אני מבקש את נוכחותו של ב"כ סכרד החקלאות.

י. רוקח: ישנו תקציב חקלאות, גדול פי כמה מתקציב זה, של ההתייטבות. תקציב זה צריך להיות אדמיניסטרטיבי, מאחר שתקציב ההתייטבות מטותף במפעל התיאום, ואינו צריך להופיע בתקציב הרגיל, כי אם בתקציב הפיתוח.

ד"ר א. גרנות: אני רוצה לדעת, היכן נבמרת הפעולה האדמיניסטרטיבית, והיכן מתחילה פגולת הייצור בתקציב זה. אני מעוניין בייצור ובחלק האדמיניסטרציה הדרוש לסם ייצור. אינני מתנגד להסברה על תקציב זה, אם כן אינני יודע אם הסברה זו מתן הרבה. אני חושב שבסכרד זה יש להקטין את התקציב ב-10%.

א. ט. זניחובסקי: מי מנהל את החנוך בבית הספר החקלאי, כדור?

ט. זגני: סכרד החקלאות.

ד"ר י. כדר: לפני הקמת המדינה, היתה קיימת מחלקת חקלאות מסטלתית בסביל הערבים, והכנסות ספלו בחקלאות היהודית. הייתי רוצה לדעת אם לכפילות זו יש ערך כיום. האם אין האוצר סבור שאפשר יהיה לחסוך כספים רבים אם כל הדברים יתרכזו במקום אחד?

א. הרצפלד: אינני רואה כאן כל הטיכה ל"סקווה ישראל". קיים הסכם בין "כי"ח" לבין הממשלה. אני יודע שיסנה מחלוקת בין מוסדות החנוך והחקלאות בעניין בית הספר ב"סקווה ישראל". האם אנו צריכים לדון בעניין זה?

מה בקטר לתחנת הנסיונות? עד היום לא נמתימה המחלוקת בין הממשלה והמוסדות היהודית בעניין זה.

ט. זגני: יש טפול ביעור בהדכיה, וטפול ביעור בכל שאר הטקומות. ביעור בהדכיה מטפלת, לפי הסכם עם מחלקת היעור, ובהסכמת מחלקה זו, מחלקת העבודות הצבאיות, המחלה ליעור סוענת שהיעור צריך להיעשות מתקציב הפיתוח, והמיו"ט בעניין זה טרם נמתיים.

היור' ד. צ. פנקס: מישהו בכנסת סיכם טיש בתקציב מיליון ל"י ליעור. על יסוד מה הסיכום הזה?

י. אפרתי: הסיכום הזה אינו נכון.

ד"ר א. גרנות: מתוך הנסיון של השנה שעברה, כגיעים לירי מסקנה שאין להמשיך את היעור באותה צורה שבה נעטה הדבר עד עתה. העצים לא נקלטו, והפעולה לא היתה טובה. בתקציב של הקק"ל יש סכומים ליעור, ואין אפשרות להוציאם, מחוסר שתילים. הכסף שהיה מיועד לשתילים בתקציב הממשלה, הלך לנטיעות, והנטיעות לא נקלטו. אני מציע לוועדה לערוך סיור ולראות את הנשעות של הקק"ל.

ט. זנגי: נכון שמתנהל טו"ס עם הסוכנות בענין תחנת הנסיונות. כעת טוענת הסוכנות היהודית שהממשלה צריכה לקבל את התחנה על עצמה. יתכן שהממשלה תחליט לעשות זאת, אולם לא בבת אחת, אלא בהדרגה. אם יוצאו כספים למטרה זו, הם יילקחו מטעמיהם אחרים של משרד החקלאות, ללא כל תוספת.

אם תתכוננו בתקציב זה, תראו שאין בו דברים קונסטרוקטיביים רבים, אולם ישנם דברים רבים שבלעדן אי אפשר לעשות עבודות קונסטרוקטיביות, ועבודות פיתוח. התקציב בנוי בעצם לפי המתכונת של השנה הקודמת. היתה ועדת מטנה של ועדה זו, אשר בדה בזמנו את עניני המדריכים בחקלאות; ההגדלה הגדולה ביותר היא בסעיר זה. ההגדלה שתחלקת לסעיפים רבים ולפעולות רבות, והסכום של 300,000 ל"י מצטרף מסכומים רבים. לדעתי אי אפשר להקטין את התקציב הזה יותר משהאוצר הקטין אותו כבר.

המחלוקת בקשר לבית הספר החקלאי ב, טקווה - ישראל" לא נמתימה.

היור"ד. צ. פנקס: אני בעד זה שכל מוסדות החינוך יתרכזו במשרד החינוך; אי אפשר לקיים חנוך בכל משרד באופן נפרד.

א. הרצפלד: בענין זה יש לי נסיון מסוים. דעתי ודעת החקלאות היא כי בית-הספר במקווה ישראל צריך להתנהל ע"י המשרד לחקלאות, כי אין בו תוספת כלל. תסקצוע. מה יכול משרד החינוך לתת לבית"ס הזה?

ה. הדיון על התקציב - הוצאות - המשרד לנפגעי המלחמה:

היור"ד. צ. פנקס: לו היה במשרד זה תוכן, היה יכול להיות דוגמא לצנע. אני קוטר את המשרד הזה עם הארנונה. בהזדמנות זו ברצוני לומר, שאם כי ניתנה עזרה מסוימת לחקלאות, הודות להתמסרותו של כר הרצפלד, הרי נפגעי המלחמה בעיר, בעיקר בירושלים, לא קבלו כל פיצוי. אנשי המרכז המסחרי, שהיו הראשונים בין הסובלים, לא קבלו פיצויים. לדעתי, כשנדון על הארנונה לפיצוי נזקי מלחמה, נצטרך לדון על המשרד הזה.

ד"ר א. גרנות: אני מציע למחוק את תקציב המשרד הזה.

ט. זנגי: אין אפשרות למחוק את התקציב כולו, כי יש התחייבויות, וישנם ילדים מוחזקים ע"י המשרד, שנצטרך להמשיך לתמוך בהם.

ד"ר א. גרנות: אינני מציע לבטל התחייבויות. אני מציע
לטחוק את התקציב ואדמיניסטרטיבי של
המסרד.

א. אלישר: אני מציע לבטל את הפקידות של המסרד.
את ההתחייבויות שיטנן, אני מציע
להעביר למסרד אחר.

ו. הדיון על התקציב - הוצאות - מסרד המסחר והתעסיה:

היו"ר ד. צ. פנקס: ההגדלה במסרד זה היא בסכום של 20,000.
במצב של היום, סכום זה מספיק, אולם
אם רוצים להחיות את פעולת המסרד, בחוץ תקציב אחר. שר האוצר, שהוא
גם שר המסחר והתעסיה, עטוט עבודה, ומבחינה פיזית אינו מספיק לטפל
במסרד זה.

ד"ר א. גרנות: אני מצטער על המצב העלוב של המסרד הזה.
הוא איננו ממלא את התפקיד אשר הוא
צריך למלא, כי השר עסוק מדי. אינני מציע כל קצוץ למסרד זה. יש
צורך לחשוב על עתיד יותר מזהיר למסרד.

פ. נפתלי: אני מצטרף לדעתו של שר גרנות. אם
נגיע לסידורים חדשים בשטח זה, קרוב
לודאי שהם יהיו קטורים עם העברת תפקידים ידועים מהמסרד לאספקה
וקצוב למסרד זה.

א. אלישר: אני תומך בעמדת שר האוצר בענין זה.
עוד לפני קום המדינה. אני יכול להביא
לראייה מאמרים והוצאות של אנשי הסוכנות היהודית והועד הלאומי
בענין זה. מסרד המסחר והתעסיה צריך להיות נפרד ממסרד האוצר,
כי מי שצריך להקציב כסף אינו יכול גם לגבותו, ולהיפך.

מספר העובדים במסרד זה הוא מינימלי;
יש להעביר חלק גדול מהעובדים במסרד האספקה למסרד זה, ולעשות
המסרד שרות מיוחדת.

ז. הדיון על התקציב - הוצאות - מסרד האספקה והקצוב:

היו"ר ד. צ. פנקס: ההגדלה במסרד זה היא בסכום של
225,000 ל"י.

א. אלישר: יש להקטין את המסרד הזה, עד שיהיו
בו לא יותר מ-500 פקידים, על מנת
שבשנה הבאה ירד מספרם ל-150. לפי קצוץ זה בפקידים, אני מציע
לקצץ בכל ההוצאות,

ד"ר א. גרנות: ישנה בקורת גדולה וחריפה על משרד זה, ואני מניח שהיא צודקת בחלקה. אין לי אפשרות לבדוק את הדבר. אני סבור שמסר ה"צנע" הגיע לשיא פעולתו. לכן, אינני מבין מדוע יש צורך בהגדלת המשרד הזה. אני מציע להשאיר את תקציב משרד האספקה והקצוב בגודל של השנה שעברה, כלומר, 1,225,000 ל"י; לפי מספר זה, אני מציע הקטנת התקציב המוצע ב-225,000 ל"י.

י. רוקח: אינני יודע מה צריך לעשות במדינה כדי להחליף איש; אם רואים שאדם אינו מצליח בתפקידו, מחליפים אותו, כפי שעושים זאת בארצות אחרות לעתים. אני מברר דברים דחופים וחיוניים, ואינני יכול להשיג תשובה ממשרד זה. אפשר לעבור ברחוב ולראות שפע של חומרים שונים לבנייה; אפשר לראות כמויות ענקיות של מלט, ברזל, וכו'. כל הדברים האלה נמכרים בספע בשוק השחור. אולם, כשאני רוצה לסדר רהיטים לבתי ספר, אומרים לי שאין עצים וברזל וכו'. אני מלא מרידות נגד משרד זה; האישי ברחוב שאינו רוצה לקנות בסוק השחור, אף הוא מלא מרידות. אפשר לאכול בשר יום ביום בסוק השחור. דברים אלה אינם בסדר. אינני מבין איך אפשר לדרוש 1,500 עובדים למשרד כזה. אני מציע להוריד חצי מיליון ל"י מתקציב משרד האספקה והקצוב.

פ. נפתלי: אינני רוצה לחזור על הויכוח שהיה בכנסת. ד"ר גרנות רוצה לקצץ במשרד זה כמו ביתר המשרדים, ולכן אני מבין את הצעתו. כל יתר ההצעות מתכוונות לחיסול הפקוח. כמובן, לא הצליח השר נפקוח על כל השטחים; ברור שיטנם פגמים; אולם, אני מעריך מאד את עבודתו. יש להחטיר את הפקוח, ולכן יש צורך ביותר פקידים. היכן היינו עומדים כיום, לולא הפעולה של המשרד הזה לרסון האינפלציה? יש לשפר ולהרחיב את הפקוח והקצוב. אני מתנגד להצעות שמטרתן היא לחסל את מסר הפקוח והצנע.

א. בן-אליעזר: גם מנקודת מבט המשרד וסיטתו, אין משרד האספקה והקצוב כמלא את תפקידו. אין בזמן האחרון חפושים בדרכים ונבתיים, באותה מידה שחפוזים אלה נערכו לפני כן. אם השר החליט לא לערוך חפושים, הרי יש להקטין את מספר הפקחים.

מנקודת מבטם של אלה החושבים שיש צורך בפקוח במקורות של הצורכים, הרי אין צורך במספר כה רב של מפקחים. אנו יודעים שיטנם סוחרים אחדים למלט, למשל. אפשר לפקח על המלט הנכנס לסוחרים אלה, ועל המלט הנמכר על ידם. איך יכול משרד האספקה לשים את ידו על מיליונים של ביצים, אם אינו יכול לפקח כיאות על מספר סוחרים של סוחרים? יטנם סוחרים המקבלים את סחורתם ע"י משרד האספקה; האם אי אפשר לפקח על הסוחרים בסחורות אלו? איש אינו מציע לבטל לגמרי את הפקוח; אולם, השאלה היא, מה כוונת הפקוח. אם כוונת הפקוח היא הסתלטות על הכלכלה, הרי השיטה שבה נקט המשרד עד היום היא הטובה; אולם, אם המטרה היא הדרכה בפקוח, השיטה גרועה. הסוק השחור פורח כיום יותר מאשר לפני קום המשרד הזה. היקף הסוק השחור גדל בהרבה. העקר איננו דוקא בפקוח על המזון, אם כי גם זה הכרחי. מבחינת המדינה והדיביזים, הפקוח אינו צריך להיות מכוון דוקא לצרכי המזון. יש עונות שמקסימום המזון מיוצר כאן. המסקל המכביד על מדיניות הכלכלה שלנו הוא דוקא בטטח חומרי הגלם, בין שהם מיוצרים בארץ, או מובאים מחו"ל. ודוקא בטטח זה אין פקוח. חומרים אלה נמכרים בסוק השחור כמעט באופן גלוי. האם אי אפשר לפקח על מלט וחומרים אחרים? זה שנתיים שאני טוען שיתנו פקיד אחד לפקוח על מלט, ואין נותנים לעומת זאת, יש טאות פקידים המפקחים על המזון.

כשהועלתה שאלת המלט בכנסת, לאחר לילה אחד של ויכוחים, הוריד שר האספקה את מחיר המלט בבת אחת ב-30%. לא שמענו אף פעם הסברה על מעשה זה. המסרד היה קיים כבר חודשים, ופתאום הורידו את המחיר. אני יכול להוכיח שאפשר להוריד את מחיר המלט. השאלה של מסרד הקצוב אינה שאלה של מספרים בלבד, אלא גם שאלת אמון. כן עומדת השאלה של עצם תקפידו של מסרד זה. אני אדרוש הורדה ניכרת בתקציב המסרד הזה; על הסכום אודיע כשנחזור להצבעות על תקציב ההוצאות.

א. ס. ג. גניחובסקי: מסרד האספקה הוא המסרד היחיד במסגרת שאיגו סם לב לדעת הקהל. כל התלונות על המסרד הזה אינן מועילות. מדוע אי אפשר לקבל תשובה מהמסרד הזה, אם לחיוב ואם לסלילה, אלא חודש וחצי לאחר הפנייה? אם אדם צריך רישיון, הוא צריך לחכות זמן רב. דברים רבים הולכים במסרד זה לאכזר, בגלל רבוי הפקידים. אחרי שמסרד האספקה מאשר את הבקשה, הרי צריך הדבר לקבל אישור של מסרד האוצר. ישנו פקיד טיחוד המעביר את הדואר בין שני המסרדים האלה. עד שמתקבל האישור הסופי, מסתנה המחיר בחו"ל, ואז חוזרת הפרוצדורה מחדש. אני מבקש את היו"ר לפנות למבקר המדינה, כדי שיבקר את הדברים האלה. מסרד האספקה חושב שכולם גנבים, מלבד חבר הפקידים. יש לתת תשובה לאדם הפונה למסרד, גם אם התשובה היא שלילית. אני מבקש ללחוץ על מבקר המדינה, כדי שיכין סטטיסטיקה שתקבע כמה זמן דרוש לשם מתן תשובה.

היו"ר ד. ז. פנקס: דברתי עם מר מוזס לפני שבועיים, ודרשתי ממנו דו"ח. הוא אמר שבנוגע למספר הפקידים הוא יוכל למסור דו"ח, אולם עדיין לא ינביל למסור דו"ח על יעילות הפקידים.

ס. ז. גני: כל הויכוח הוא בהגדלה בסכום הכולל של המסכורות. אין בהצעה הגדלה של מספר העובדים. בטנה שעברה העסיק המסרד אנשים על חשבון החשבונות המסחריים שלו. האוצר הסכים לכך שהם ישלמו את המסכורות סך הכסף הזה, רק אחרי שהכנסת תאשר את הסובסידיות בתקציב הנוסף. אמרנו להם בטנה שעברה להוציא את כל שאר העובדים. אנשים אלה היו מועסקים בטנה שעברה לא בנגוד לחוק, אלא בגבול המסכורות שאושרו ע"י הכנסת. אחרת, היינו מבקשים להעביר סכומים מסעיף למעיף. חברי הועדה קבלו את רשימת העובדים, לפי המחלקות. אם תחלקו את מספר המבוקשים לכל הארץ, תראו ש-353 עובדים אינם מרובים מדי.

היו"ר ד. ז. פנקס: אני מבקש להגיש לוועדה רשימה מפורטת של החשבונות המסחריים של מסרד האספקה והקצוב, וכמה הוציא המסרד הזה לסובסידיות להוזלת לחם וכו' בשנת 1949/50.

א. אליטר: מדוע אין ליסוניהם בסוק? בכמה עלתה לאוצר העובדה שהקניות השונות אינן נעשות בעונה המתאימה? בכמה עלתה למדינה קניית דגים וקוביהם ובשר בלתי מתאים לאכילה? מי מטלם בעד המצרכים הטקולקלים הנקנים, ומאיזה תקציב?

א. הרצפלד: צורת הבירור שלנו אינה מביאה לנו תועלת. אם רוצים לבקר, יש לעשות זאת בצורה הוגנת. מר זגני אינו יכול לענות על השאלות המופנות למסרד האספקה, וכן הוא אינו יכול להסיב על הבקורת הנשמעת. אם יש להגיד משהו למסרד, צריך ב"כ המסרד להיות נוכח, לטמוע את הבקורת ולענות עליה.

לא קבלנו תמונה נכונה ביחס למסרדים שכבר
דנו עליהם. אם כי כבר עברנו את הסעיפים הכבדים ביותר, אני מציע,
סלהבא יהיו סנהלי המסרדים המתאימים נוכחים בשעת הדיונים, כדי
סיוכלו להסיב על הסאלות. אחרת אין לדיון שלנו כל ערך. ודרך זו של
דיון אינה הוגנת.

היו"ר ד. צ. פנקס: לפנינו יוסב נציג המססלה; סר האוצר מביא לנו
את התקציב בסם המססלה. והוא אחראי עבורו.
סר האוצר יכול להביא אנסים ממסרדים אחרים, אם הוא רואה צורך בכך.
כל אחד אמר פה דברים שנאסרו כבר, בכנסת, בשעת הוועדה. חברי
הועדה אינם יכולים סלא להגיד את אשר מטילה עליהם החובה הצבורית
להגיד, בגלל זה שנציג המסרד הנוגע בדבר אינו נוכח בשעת הדיון.
כיום ב' נבקר נתחיל בהצבעות על תקציב ההכנסות.
את הסעיפים סלא סיימנו נקרא רק קריאה ראסונה.

= = = = =

היסיבה ננעלה בטעה 13.00.